

„ A kárpátaljai magyarok mindig bánatosak voltak egy kicsit. Úgy érezték, hogy ők szegények senkit sem érdekelnek. Most örülhetnek, hisz elkezdtek érdeklődni irántuk, de úgy, hogy a fal adja a másikat. Vagy annyira nem egyszerű ez? Kárpátalja és a kárpátaljai magyarok soha nem érdekelték annyira a magyarországi magyarokat, mint Munkács óta. Azazhogy a Majdan, a háború és a katonai behívók már elintézték, hogy észrevehetőek legyenek, de a hétvégi maffiabalhé rátett erre még egy hatalmas lapáttal. Végső soron soha semmi mást nem szerettek volna, csak békében és nyugodtan élni. Az szinte mindegy is, hogy melyik országban – Csehszlovákia, Szovjetunió, Ukrajna, mi jöhet még? –, csak legyen krumpli és kenyér, és legyen mivel fűteni télen. Meg ne piszkálják egymást ukránok, magyarok és mindenféle nációk. Ha már eddig nem tették, jó nagy hülyeség lenne most elkezdni. Sok ez? Szerintem nem. Menni fog? Össze lehet hozni? Nem vennék rá mérget. A kárpátaljai magyarok úgyszólván az anyatejjel szívják magukba az újrakezdési technikákat. Csinált már ilyet a nagyszüleim és a szüleim generációja éppúgy, mint a sajátom és most az utánam következő. A vége sajnos nem látszik egyelőre, egy-két nemzedék rámegy még, hát istenem. Az élet nem kívánságműsor. Viszont bár a kárpátaljai magyarok bánatosak voltak olykor, azt sose várták, hogy bárki is sajnálja őket. Mi se tegyünk ilyet!"

(idézet Gazda Albert Kárpátalja című könyvéből)

2018-ban a huszonötödik fesztiválon új program Indul útjára: figyelmünket szeretnénk Kárpátaljára, a mai napon is legveszélyeztetettebb helyzetben élő magyarokra irányítani. Célunk: az ott élők sorsának megismertetése, a figyelem felkeltése, élő kapcsolat alakítása a kárpátaljai és anyaországi magyarok között. Az idei sokszínű kulturális programok, a szomszédolás reményeink szerint egy gyönyörű folyamat első állomásaként elindít valami újból és újbóli alkalmat. Fogadják szeretettel mindazt, amit idehozunk nekünk: gyönyörködjenek benne és legyenek részesei a csodálatos kárpátaljai színháznak, és népművészetnek, a családi történeteknek!

El tudja Ön képzelni, hogy 1918-ban született, a faluból (Visk, Salánk, vagy bármely más kárpátaljai település) a lábát ki nem tette, mindig itt élt, délben hallja a magyarországi harangszót, és mégis az alábbi országok állampolgára volt:

895-1920	Magyarország
1920- 1939	Csehszlovákia
1938-1944	Magyarország
1944	Csehszlovákia
1945	Szovjetunió
1991	Ukrajna

Kárpátalja földrajzilag Kelet-közép Európában fekszik, a mai Ukrajna dél-nyugati részén - egy évezreden át a történelmi Magyarország észak-keleti részét alkotta. Ezen a területen, még ma is él kb. 200.000 magyar, abban az államban, amelyet 1920-ban a Versai(Trianoni) békediktátum Ukrajnának ítél.

A határváltozások következtében az itt élő lakosok öt állam polgárai voltak a XX. század folyamán anélkül, hogy kimozdultak volna a szülőföldjükről: az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása után a versailles-i békeszerződések következtében Csehszlovákia, a II. világháború alatt Magyarország, a párizsi békét követően a Szovjetunió, 1991 után pedig Ukrajna állampolgárai lettek. A különböző államalakulatok mindig más-más nyelvű kultúra dominanciáját próbálták ráerőltetni az itt élőkre. A kárpátaljai magyar népesség a két

világháború közötti polgári demokratikus Csehszlovákiában nem tudta teljes mértékben érvényesíteni kisebbségi jogait.. A szovjet totalitárius rendszerben a vidék magyarságának nem tartották be sem az emberi, sem pedig nemzetiségi jogait. A legsúlyosabb csapást mégis a II. világháború és az azt követő megtorlások jelentették számára. 1944-ben megközelítőleg 25.000 fő menekült el Magyarországra. A bevonuló szovjet csapatok 1944 végén több mint 25.000 főt hurcoltak el a 18 és 50 év közötti életkorú férfiak közül, akiknek egyharmada sosem tért vissza a munkatáborokból. Helyettük ukránok és oroszok ezreit költöztették be a korábban döntően magyarlakta városokba. Ebben az etnikailag igen tarka régióban a magyar kultúra a XX. században fokozatosan elveszítette meghatározó szerepét, amelyért az ott élő magyarok mindig hatalmas harcokat vívtak.

A Díszvendégünk Kárpátalja programsorozat eseményei:

Kárpátalja Kiállítás megnyitó

időpont: 2018. augusztus 11. 18.00

helyszín: BKK Galéria

a kiállítást megnyitja:

Magyar Állami Népi Együttes: Megidézett Kárpátalja

időpont: 2018. augusztus 11. 19.00

helyszín: BKK színházterem

Illyés Gyula Nemzeti Színház Beregszász- Nemzeti Színház Budapest

Örkény István: Tóték komédia

időpont: 2018. augusztus 12. 19.00

helyszín: BKK Színházterem

KÁRPÁTAJA konferencia

augusztus 16. 10.00

helyszín: Szekeres József Rendezvényközpont

társrendezők: Hagyományok Háza

Bemutatkozik a KÁRPÁTALJA TÁNCEGYÜTTES

időpont: 2018. augusztus 19. Táncpanoráma

helyszín: BKK Színházterem

A Summerfest hívta életre a Kárpátalja Táncegyüttest, amelyért már megérte kitalálni ezt a programot. Az együttes tagjait az öt éve a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola bázisán működő Pál István Szalonna és Hagyományok Háza által életre hívott Népzene, néptánc és népi ének mesterképzés résztvevői alkotják. A 18 főből álló lelkes csapat Kárpátalja minden járásából heti rendszerességgel jár össze a próba alkalmaira, melynek helyszíne Péterfalva. Van olyan együttes tag, aki 150 km-t utazik, hogy részt vehessen a felkészülési folyamatban. A csapat művészeti vezetője Sikentáncz Szilveszter, örökös aransarkantyús

táncos, aki elmondása alapján kihívásnak és nagy lehetőségnek tartja, hogy Kárpátalján is megalakulhatott egy válogatott felnőtt autentikus magyar néptáncot művelő együttes. A Kárpátalja táncegyüttes célja, hogy minél hitelesebben prezentálja és továbbörökítse a kárpátaljai magyar néptánc örökséget. Az együttes műsorával először a Summerfest Nemzetközi Folklórfesztiválon debütál majd. A Kárpátalja Táncegyüttes szakmai partnere a Hagyományok Háza Hálózat kárpátaljai kirendeltsége.

Természetesen nem marad el a Kárpátalja Táncegyüttes és a Forrás Néptáncegyüttes közös fellépése sem, kiegészülve Pál István Szalonna valamint Pál Lajos és a Borzsavári zenekar közreműködésével.

Működtetője: Kárpátalja Kulturális Örökségének és Népi Hagyományainak Megőrzéséért Társadalmi Szervezet.

A PÁL CSALÁD KONCERTJE

időpont 2018. augusztus 17. 22.00

helyszín : Szent István templom